

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPSSK
Koordineret med:
Sagsnr.: 1806225
Dok. nr.: 681970
Dato: 03-09-2018

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
Folketinget, den 11. september kl. 13.15 – 14.45, lokale 1-133, Sundheds- og
Ældreudvalget

Samrådsspørgsmål CS og CT

SUU alm. del - Samrådsspørgsmål CS

Mener ministeren, at landets plejehjem har tilstrækkeligt beredskab i tilfælde af brand, herunder tilstrækkelige gode normeringer og sikkerhedsforanstaltninger såsom røgalarmer, sprinkleranlæg mv.?

SUU alm. del - Samrådsspørgsmål CT

Vil ministeren i forlængelse af dødsbranden på plejehjem på Farsøhthus i Djursland tage konkrete initiativer til at forebygge lignende dødsbrande på plejehjem i fremtiden og dermed sikre trygheden for ældre på plejehjem?

Tak for ordet og tak til spørgeren for invitationen til samrådet i dag.

Først vil jeg gerne sige, at dødsbranden på Farsøhthus i Allingåbro har berørt mig meget. Det er utrolig tragisk og forfærdeligt, når en brand koster tre mennesker livet.

Sådan en tragisk hændelse præger og påvirker rigtig mange mennesker - den sætter også dybe spor hos de pårørende, de andre beboere på Farsøhthus, personalet, ja hele lokalsamfundet.

Det er i den forbindelse værd at hæfte sig ved den store indsats, som de ansatte udøvede i forhold til at tage hånd om beboerne. Den kan ikke roses nok.

Brandmændenes indsats må vi heller ikke glemme. Derfor glæder det mig også, at der er fire frivillige brandmænd, der har fået en hæderspris for deres særlige indsats i forbindelse med at redde plejehjemsbeboerne ud af den brændende bygning.

Vi så også, at hele lokalsamfundet trådte til. Mange tilbød at give en hjælpende hånd, og den lokale bager lavede mad til brandfolkene. Det er godt, at vi både handler, rykker sammen og taler med hinanden, når den slags tragiske hændelser sker.

Når tre mennesker dør som følge af en brand, så skal sagen selvfølgelig undersøges til bunds. For man skal finde ud af, om noget kunne være gjort anderledes, eller om der er forhold, der skal ændres.

Her har kommunen et helt særligt ansvar for at sikre, at forholdene er i orden. Man skal være tryk, når man bor på et plejehjem.

Transport-, bygge- og boligministeren har i sin tale bl.a. redegjort for de forhold, der vedrører det brand- og bygningsmæssige område. Og i lyset af spørgerens vinkling af spørgsmålene vil jeg nu supplere i forhold til regeringens generelle indsats på ældreområdet og særligt komme ind på vores initiativer i forhold til bemanning og rekruttering.

Jeg besvarer samrådsspørgsmålene samlet.

Det er selvfølgelig helt afgørende, at de ældre er sikret en god og ordentlig pleje, og at der er personale til stede, der også kan håndtere nødsituationer.

Kommunerne anvendte sidste år over 44 mia. kr. på ældreområdet. Det er mange midler.

I de seneste år har vi også i finanslovs- og satspuljeaftaler afsat midler og igangsat initiativer til at sikre en god og værdig ældrepleje.

Sammen med Dansk Folkeparti afsatte regeringen med finansloven for 2018 i alt 2,7 mia. kr. over fire år til ældreområdet. Midlerne gik bl.a. til bedre bemanning, støtte til pårørende og en mere værdig afslutning på livet.

I økonomiaftalen med KL for 2019 løftede vi den kommunale serviceramme for 2019 med 1,7 mia. kr. til prioritering af borgernær kernevelfærd til børn, ældre og folkeskolen, hvilket KLs formand Jacob Bundsgaard også kvitterede meget positivt for.

Pengene skal bl.a. gå til den nære sundhed og til kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere.

Ligesom vi senest i regeringens udspil til finanslovsforslag for 2019 over de næste fire år har afsat i alt 705 mio. kr. til at løfte den danske ældrepleje.

Vi ønsker bl.a. at afsætte midler til bekæmpelse af ensomhed, sorg og selvmord og til at håndtere rekrutteringsudfordringer.

Forskellige analyser peger på, at det nu og i de kommende år vil være vanskeligt at rekruttere tilstrækkeligt med social- og sundhedspersonale i kommunerne. Det er en problemstilling, som regeringen tager meget alvorligt.

Som nævnt afsatte vi sammen med Dansk Folkeparti med finansloven for 2018 500 mio. kr. årligt til bedre bemanning i ældreplejen. Kommunerne kan anvende midlerne til at opjustere arbejdstiden for eksisterende medarbejdere eller ansætte nye medarbejdere i hjemmeplejen og på plejehjem.

Kommunernes redegørelser for den forventede anvendelse af midlerne i 2018 viser, at omkring 200 mio. kr. – dvs. ca. 40 pct. af midlerne - går til opjustering af arbejdstiden for eksisterende medarbejdere.

Jeg er rigtig glad for, at mange af vores dygtige medarbejdere i ældreplejen har lyst til at arbejde flere timer om ugen. Der er nemlig et stort potentiale i at få de ansatte i ældreplejen op i tid.

For hvis vi ser på social- og sundhedsassistenter i kommunerne, så er det ca. 80 pct., der i 2018 arbejder på deltid. Et niveau som har ligget stabilt siden 2008.

Og hvis vi ser på social- og sundhedshjælpere i kommunerne, så er det ca. 90 pct., der i 2018 arbejder på deltid. Et niveau der også har ligget stabilt siden 2008.

Et andet vigtigt indsatsområde er nedbringelsen af sygefraværet. Derfor er jeg også glad for, at vi med finanslovsaftalen for i år afsatte 70 mio. kr. over fire år til at nedbringe sygefraværet i ældreplejen.

Regeringen er desuden i økonomiaftalerne for 2019 blevet enige med KL og Danske Regioner om at drøfte opstillingen af en national målsætning med konkrete mål for reduktion af sygefraværet i den offentlige sektor. Det vil ske i efteråret som led i Sammenhængsreformen.

Udover ekstra midler til bemanning og en øget indsats til nedbringelse af sygefraværet er rekrutteringsindsatsen helt central.

Derfor blev vi i foråret enige med alle partierne i Folketinget om, at regeringen skulle iværksætte en kortlægning af kommuner og regioners problemer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft på social- og sundhedsområdet.

Det er vigtigt at have et grundigt og oplyst grundlag at finde løsninger og iværksætte initiativer ud fra, og det forventer jeg, at kortlægningen vil give os.

Konkret vil kortlægningen give:

- Et overblik over social- og sundhedspersonale og sygeplejersker i kommuner og regioner,
- Et overblik over uddannelserne til SOSU-medarbejder og sygeplejerske og
- En afdækning af årsager til og løsninger på rekrutteringsudfordringerne.

I slutningen af august havde vi det første politiske møde om de foreløbige tal og data. De konkrete resultaterne af den samlede kortlægning vil være klar til november.

Sideløbende med kortlægningsarbejdet havde jeg for nylig inviteret en række borgmestre og udvalgsformænd ind til et møde, hvor vi drøftede de kommunale rekrutteringsudfordringer.

En utrolig vigtig ting, der også blev nævnt på mødet, er, at vi skal huske at fremhæve og anerkende medarbejdernes indsats og tale området op, som vi fx gør med Årets Demenspris i regi af satspuljekredsen.

Som jeg kort nævnte, så har regeringen på forhånd over de næste fire år afsat 200 mio. kr. i vores finanslovsforslag for 2019 for at der er midler til indsatser, når udfordringerne og mulige løsninger er belyst.

Hvad midlerne konkret skal bruges til vil således afhænge af kortlægningen og de politiske drøftelser.

Endelig bør vi også huske på, at der vil være grænser for, hvad vi kan gøre her fra Christiansborg. Fx reguleres løn- og arbejdsvilkår i Danmark af arbejdsmarkedets parter gennem kollektive overenskomster.

Jeg glæder mig i den forbindelse over, at overenskomstaftalen mellem KL og Forhandlingsfællesskabet fra april i år inkluderer en rekrutteringspulje på over 500 mio. kr., der primært skal prioriteres til social- og sundhedsassistenter og erfarne sygeplejersker. Det viser, at parterne er opmærksomme på, at bedre lønvilkår kan være en del af løsningen på rekrutteringsudfordringerne.

Afslutningsvist vil jeg gerne slå fast, at det at skabe de bedste rammer for en værdig ældrepleje, er en hjertesag for mig.

En tragisk brandulykke, som den på Farsøhthaus i Allingåbro, skal føre til refleksion og en gennemgang af, om brandforanstaltningerne er de rigtige. For det skal være trygt og sikkert at bo på et plejehjem.

Tak for ordet.